

Αθήνα, 2 Ιουλίου 2024

Ερώτηση

Προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

Θέμα: «Να υπάρξει νομοθετική ρύθμιση για τη μείωση των υψηλών τραπεζικών προμηθειών - Ο κ. Χατζηδάκης παραδέχεται ότι μπορεί να το κάνει, αλλά αρνείται επίμονα»

Η κυβέρνηση της Ν.Δ. επιτρέπει στις τράπεζες να συνεχίζουν να κερδοφορούν αλόγιστα και να καθορίζουν την οικονομική ζωή της χώρας και τη ρευστότητα της οικονομίας εις βάρος των νοικοκυριών και των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.

Πρόσφατα μάλιστα, φρόντισε, με τροπολογία της, να αφαιρέσει ουσιαστικά από τις οικονομικές ανακριτικές αρχές την αρμοδιότητα της διερεύνησης τραπεζικών υποθέσεων, προκαλώντας την έντονη αντίδραση της αντιπολίτευσης.

Λίγες μέρες αργότερα, ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, μιλώντας από το βήμα της Γενικής Συνέλευσης της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, προσπάθησε να δείξει χλιαρή αποφασιστικότητα και να δράσει στην περίπτωση που οι τράπεζες δεν διευθετήσουν από μόνες τους τα ζητήματα των τραπεζικών προμηθειών. Εξέφρασε τη βεβαιότητα ότι «*οι ελληνικές τράπεζες θα κινηθούν, η καθεμιά με τον δικό της τρόπο και με βάση την εμπορική της πολιτική, σε αυτήν την κατεύθυνση [σ.σ. της ρύθμισης] χωρίς να χρειαστεί οποιαδήποτε άλλη παρέμβαση*».

Τις τελευταίες ημέρες, επανήλθε με διαρροές που λένε ότι αν οι τράπεζες δεν διευθετήσουν το ζήτημα, θα χρειαστεί να παρέμβει το κράτος με νομοθετική ρύθμιση. Άρα η δυνατότητα της παρέμβασης υφίσταται, απλά η κυβέρνηση της Ν.Δ. δεν την αξιοποιεί.

Και δεν την αξιοποιεί, προφανώς εσκεμμένα, σε μια περίοδο κατά την οποία η χρήση των συναλλαγών μέσω του ηλεκτρονικού χρήματος αυξάνεται και, ταυτόχρονα, καθίσταται υποχρεωτική η εγκατάσταση POS για τους ελεύθερους επαγγελματίες. Σε μια περίοδο που οι τράπεζες επιμένουν να διατηρούν σε υψηλά επίπεδα την προμήθεια για το εξερχόμενο και για το εισερχόμενο έμβασμα, ενώ η ίδια λογική έχει καθιερωθεί και στις άμεσες μεταφορές πίστωσης, δηλαδή για την ταχεία μεταφορά χρημάτων (instant payment), η οποία είναι σχεδόν δωρεάν στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες.

Συγκεκριμένα, η μέση προμήθεια στην πρώτη περίπτωση έχει υπολογιστεί ότι διαμορφώνεται στα 1 έως 3 ευρώ (για ποσά κάτω των 1.000 ευρώ), ανάλογα με την τιμολογιακή πολιτική κάθε τράπεζας, και η συναλλαγή να εκτελείται σε διάστημα έως τρεις ημέρες, ενώ μεταξύ 2,5 και 4,5 ευρώ είναι η προμήθεια για τις άμεσες πληρωμές.

Στη χώρα μας καταγράφονται συχνά μεγαλύτερες χρεώσεις για συναλλαγές χαμηλότερου κόστους, επιβαρύνοντας έτσι υπέρμετρα τους πολίτες και τα νοικοκυριά. Χώρες της Ευρώπης, όπως η Γερμανία, η Γαλλία και η Ισπανία, επιλέγουν την επιβολή χαμηλότερων χρεώσεων στις χαμηλού κόστους συναλλαγές (εμβάσματα, αναλήψεις από ΑΤΜ, κ.λπ.) και, ταυτόχρονα, προωθούν τα πακέτα μηνιαίων συνδρομών, κάτι που οι ελληνικές τράπεζες δεν έχουν υιοθετήσει. Αποτέλεσμα των παραπάνω είναι ότι την τελευταία τριετία έχει αυξηθεί κατακόρυφα η κερδοφορία από προμήθειες και χρεώσεις, προκαλώντας το ενδιαφέρον ξένων ομίλων, οι οποίοι εξαγόρασαν τον τομέα καρτών των ελληνικών συστημικών τραπεζών [της Τράπεζας Πειραιώς (100%), της EUROBANK (100%), της Alpha Bank (100%) και της Εθνικής Τράπεζας (51%)].

Επειδή ο τραπεζικός τομέας απολαμβάνει υψηλή κερδοφορία, ενώ επιβάλλει υψηλές προμήθειες σε σχέση με τα ευρωπαϊκά δεδομένα χωρίς να προσφέρει την απαραίτητη ρευστότητα και ενίσχυση της πραγματικής οικονομίας.

Επειδή, ο τραπεζικός τομέας δεν παρουσιάζει κάποιο ιστορικό αυτορρύθμισης σε θέματα χρεώσεων παρά την «εμπιστοσύνη» που εκφράζει ο υπουργός, γεγονός που επιβεβαιώνεται με τη νομοθετική παρέμβαση για να μειωθούν οι προμήθειες POS σε εμπόρους για συναλλαγές κάτω των 10 ευρώ, η οποία ήρθε καθυστερημένα και μετά από ισχυρές και μακροχρόνιες πιέσεις του λιανεμπορικού κόσμου.

Επειδή, η Επιτροπή Ανταγωνισμού τον Δεκέμβριο του 2023 επέβαλε στα τραπεζικά ιδρύματα πρόστιμα συνολικού ύψους 41,8 εκατ. ευρώ για τις προμήθειες που χρεώνουν στους καταναλωτές (σ.σ.: επισημαίνουμε ότι το σωρευτικό πρόστιμο που επιβλήθηκε δεν ξεπερνά το 2,5% των συνολικών εσόδων τους από προμήθειες).

Επειδή, ο υπουργός, που αρέσκεται να θέτει αυστηρές προθεσμίες στα μέτρα που απευθύνονται στη μικρή και μεσαία επιχείρηση, δεν φαίνεται να είχε τη διάθεση να θέσει κάποια χρονικά περιθώρια για την «αυτορρύθμιση» του τραπεζικού κλάδου στις τραπεζικές προμήθειες.

Επειδή, πέρα από τις τραπεζικές προμήθειες, ο ελληνικός τραπεζικός κλάδος επιδεικνύει αρνητικές επιδόσεις στο κόστος δανεισμού καθώς διατηρεί μια δυσθεώρητη διαφορά επιτοκίων καταθέσεων και δανείων (σ.σ.: σημειώνουμε ενδεικτικά ότι τον Ιανουάριο του 2024, σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδας, το μέσο σταθμισμένο επιτόκιο των νέων καταθέσεων παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητο στο 0,53%, ενώ το αντίστοιχο επιτόκιο των νέων δανείων αυξήθηκε στο 6,15% με το περιθώριο επιτοκίου μεταξύ των νέων καταθέσεων και δανείων να ενισχύεται οριακά στις 5,62 εκατοστιαίες μονάδες από 5,55 μονάδες τον Δεκέμβριο).

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

1. Γιατί εφόσον ο τραπεζικός τομέας έχει επιδείξει ανικανότητα ή και αρνείται να αυτορυθμιστεί σε θέματα προμηθειών και προσπαθεί να γίνει ελκυστικός για την προσέλκυση ξένων επενδυτών, δεν προχωρά η κυβέρνηση της Ν.Δ. στη νομοθετική ρύθμιση, που δύναται, κατά τα λεγόμενά του, να υπάρξει και που ζητά το σύνολο του εμπορικού κόσμου αλλά και οι απλοί πολίτες;
2. Σκοπεύει να συγκεκριμενοποιήσει ποιες ποιοτικές αλλαγές και ποια επίπεδα μειώσεων επιθυμεί να δει να εφαρμόζονται από τον τραπεζικό κλάδο;
3. Εφόσον ο τραπεζικός κλάδος αρνείται την «αυτορρύθμιση» στο συγκεκριμένο θέμα, αυτό δεν αποτελεί παραδοχή ότι η αγορά των τραπεζικών υπηρεσιών λειτουργεί ολιγοπωλιακά και όχι σε ελεύθερες συνθήκες και αποδοτικού ανταγωνισμού; Σε ποιες ενέργειες σκοπεύει να προχωρήσει άμεσα η κυβέρνηση της Ν.Δ.;
4. Θα προχωρήσει σε παρέμβαση για να διευθετηθεί και το μεγάλο πρόβλημα της δυσθεώρητης διαφοράς επιτοκίων καταθέσεων και δανεισμού;

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Παππάς Νικόλαος

Αποστολάκης Ευάγγελος

Βέττα Καλλιόπη

Γαβρήλος Γιώργος

Γιαννούλης Χρήστος

Δούρου Ρένα

Ηλιόπουλος Όθων

Καλαματιανός Διονύσης

Κασιμάτη Νίνα

Κοντοτόλη Μαρίνα

Μάλαμα Κυριακή

Μαμουλάκης Χάρης

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Νοτοπούλου Αικατερίνη

Ξανθόπουλος Θεόφιλος

Παναγιωτόπουλος Ανδρέας

Παπαηλιού Γιώργος

Πούλου Γιώτα

Χρηστίδου Ραλλία

Ψυχογιός Γεώργιος